

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
3391-10

meddelad i Stockholm den 28 augusti 2012

KLAGANDE

Föreningen Gnarpstiljan
c/o AA

MOTPART

Skatteverket
171 94 Solna

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Sundsvalls dom den 31 mars 2010 i mål nr 1983-09

SAKEN

Inkomsttaxering 2005

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen upphäver underinstansernas avgöranden och förklarar att Föreningen Gnarpstiljan uppfyller ändamålskravet i 7 kap. 8 § inkomstskattelagen (1999:1229) samt återförvisar målet till Skatteverket för fortsatt handläggning.

YRKANDEN M.M.

Föreningen Gnarpstiljan yrkar att den ska anses som inskränkt skattskyldig enligt 7 kap. 7 § inkomstskattelagen (1999:1229), IL, samt att anläggningen som

Dok.Id 121831

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

Mål nr
3391-10

föreningen driver ska hänföras till specialbyggnad enligt 7 kap. 21 § IL och 2 kap. 2 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152). Föreningen anför bl.a. följande.

Föreningen bildades 1993 på uppdrag av det lokala ideella föreningslivet i syfte att få till stånd en lokal för allmännyttig verksamhet såsom sport, kulturverksamhet m.m. Idrottshallen invigdes 1997 och föreningen har därefter fortsatt att förvalta, underhålla och driva anläggningen. Allt arbete i föreningen har bedrivits och bedrivs helt ideellt. Hyresprissättningen är mycket förmånlig och ligger under gängse jämförbara hyrespriser i grannkommunerna. Prissättningen görs med beaktande av att verksamheten ska gå ihop och ge ett överskott för framtida reparations- och investeringsbehov. Skolan har tillgång till föreningens lokaler under skoldagar. Den verksamhet som bedrivs uppfyller kraven för inskränkt skattskyldighet enligt 7 kap. 7 § IL.

Skatteverket bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. följande.

Av handlingarna framgår att Nordanstigs kommun svarar för nära hälften av den totala nyttjandetiden av de lokaler föreningen disponerar. Huvudsakligen är detta för skolans verksamhet. Förutom traditionell gymnastik och idrott har det även varit fråga om luciafirande, skolteater m.m. Resterande tid har lokalerna utnyttjats av föreningar och organisationer m.fl. för framför allt idrottsaktiviteter. Det framgår inte exakt hur denna uthyrning fördelar sig på olika kategorier. Förutom att förvalta och tillhandahålla lokaler förefaller föreningen inte ha bedrivit någon annan verksamhet. Drift och underhåll sköts av frivilliga ideella krafter i samverkan med kommunen och lokala företagare. Vilka villkor som gäller för uthyrningen av lokaler till olika kategorier och för olika ändamål framgår inte.

Det har enligt ett uttalande av skatteutskottet vid reglernas tillkomst accepterats att en ideell förening genom att tillhandahålla lokal kan gynna annan ideell verksamhet när det gäller folketshusförening, bygdegårdsförening eller annan liknande sammanslutning som har till främsta syfte att anordna eller tillhandahålla allmän samlingslokal. Vad som avsetts torde enbart ha varit tillhandahållande av lokaler för ideella organisationer under former som innebär någon form av gynnande eller

främjande i form av förmånlig prissättning under marknadspris. En ideell förenings tillhandahållande av lokaler på detta sätt skulle således kunna godtas som gynnande av ett allmännyttigt ändamål. I nu aktuellt fall sker dock upplåtelsen till hälften till kommunal verksamhet. Sådan verksamhet kan inte anses höra till de allmännyttiga ändamålen i 7 kap. 8 § IL. Föreningen har dessutom enligt sina stadgar möjlighet att tillhandahålla lokaler även till andra aktörer, t.ex. företag och privatpersoner.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Den ideella föreningen Gnarpviljan hyr ut lokaler för främst undervisnings- och idrottsverksamhet. Föreningen fick 2004 ett bidrag från Ungdomsfonden i Gnarp. Underinstanserna har ansett att föreningen inte uppfyller ändamålskravet i 7 kap. 8 § IL och har med den utgångspunkten funnit att föreningen ska ta upp bidraget till beskattning.

En ideell förening som uppfyller de krav som anges i 7 kap. 7 § första stycket IL är delvis befriad från skattskyldighet. Av andra stycket framgår att undantaget från skattskyldighet gäller bl.a. för sådan inkomst som kommer från en självständig näringsverksamhet eller en särskild förvaltningsenhet som avser fastighet, om inkomsten till huvudsaklig del kommer från verksamhet som är ett direkt led i främjandet av allmännyttiga ändamål eller som har annan naturlig anknytning till sådana ändamål.

Ett av kraven för att omfattas av den förmånliga skattebehandlingen är ändamålskravet. För att uppfylla detta krav ska föreningen enligt 7 kap. 8 § IL ha till huvudsakligt syfte att främja allmännyttiga ändamål. Med sådana ändamål avses enligt 4 och 8 §§ bl.a. religiösa, välgörande, sociala, politiska, idrottsliga, konstnärliga eller liknande kulturella ändamål samt att lämna bidrag för undervisning eller utbildning.

Ändamålskravet fick i huvudsak sin nuvarande utformning genom lagstiftning 1977. I det lagstiftningsärendet uttalade skatteutskottet att till de ideella föreningar som kan förmånsbehandlas vid inkomstbeskattningen hör folketshusföreningar, bygdegårdsföreningar eller andra liknande sammanslutningar som har till främsta syfte att anordna eller tillhandahålla allmän samlingslokal (SkU 1976/77:45 s. 27). Syftet med lagstiftningen har således varit att det allmännyttiga ändamålet ska kunna främjas genom uthyrning av lokal för sådant ändamål.

Av intresse är vidare att det i 7 kap. 5 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, där bestämmelserna om beskattning av ideella föreningar tidigare var intagna, fanns exempel på inkomster som skulle undantas från beskattning på grund av att de skulle anses ha naturlig anknytning till föreningens ändamål. Ett av exemplen var hyror som en samlingslokaläggande förening uppbar på grund av upplåtelse av lokaler för allmännyttigt ändamål. Genom denna reglering framgick således indirekt av själva lagtexten att uthyrning av lokal för allmännyttiga ändamål i sig var ett accepterat sätt att främja sådana ändamål. När bestämmelserna fördes över till inkomstskattelagen togs exemplen bort, men utan att någon materiell ändring var avsedd (prop. 1999/2000:2, del 2, s. 85).

Högsta förvaltningsdomstolen finner mot denna bakgrund att ändamålskravet i 7 kap. 8 § IL kan uppfyllas genom uthyrning av lokal för allmännyttiga ändamål.

I Föreningen Gnarpviljans stadgar anges att föreningens ändamål är att förvalta aktivitetshuset Gnarpviljan i syfte att tillhandahålla ändamålsenliga lokaler för allmännyttig och mångsidig verksamhet bland barn, ungdom och vuxna. Exempel på sådan verksamhet anges vara bl.a. idrott och motion, kultur-, nöjes- och musikarrangemang och andra olika typer av arrangemang. Lokalerna kan även upplåtas för mässor, marknader, utställningar, konferenser, kyrkliga och religiösa arrangemang m.m. Lokalerna kan upplåtas till alla, dvs. föreningar, företag, privatpersoner, offentliga och andra organisationer m.fl.

Även om stadgarna således tillåter uthyrning för många olika ändamål, även kommersiella, finner Högsta förvaltningsdomstolen att de ändå visar på ett huvud-

Mål nr
3391-10

sakligt syfte hos föreningen att främja allmännyttiga ändamål. En sådan bedömning vinner även stöd av som vad som i övrigt kommit fram i målet om föreningens allmänna karaktär och verksamhet samt de ideella former i vilka verksamheten bedrivs.

Den omständigheten att en del av uthyrningen avser en kommunal skolverksamhet ändrar inte karaktären av nyttjandet av lokalerna.

Högsta förvaltningsdomstolen finner därför att föreningen uppfyller ändamålskravet. Det ankommer i första hand på Skatteverket att bedöma om övriga krav i 7 kap. 7 § första stycket IL är uppfyllda samt att med detta som utgångspunkt ta ställning till om föreningen ska beskattas för det mottagna bidraget.

Mats Melin

Eskil Nord

Annika Brickman

Kristina Ståhl

Christer Silfverberg

Emma Wännström

Föredragande justitiesekreterare

Avd. I

Föredraget 2012-06-13